

Психологія і педагогіка вищої школи з методикою викладання професійних дисциплін

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Кредити та кількість годин: денна форма 3 ECTS; 90 годин: 14 лекційних, 10 практичних, 66 самостійна робота; залік

Викладач (розробник)	Каламаж Руслана Володимирівна, Павлюк Віктор Володимирович
Підрозділ та дата затвердження	кафедра психології, протокол № 1 від 26.08.2026 кафедра міжнародних відносин, протокол № 1 від 26.08.2026
Мова навчання	українська

I. Опис навчальної дисципліни

Педагогіка та психологія вищої школи – одна з основних теоретико-практичних дисциплін професійного циклу майбутніх педагогів, яка знайомить здобувачів із загальними закономірностями й механізмами освітньої діяльності у ЗВО, розкриває специфіку формування особистості майбутнього фахівця. Основним завданням сучасної вищої освіти є підготовка кваліфікованих кадрів, які, маючи високий рівень професійної компетентності й культури, усвідомлюють важливість постійного вдосконалення й самоосвіти, готові швидко адаптуватися до суспільних змін, реагувати на соціально-економічні запити й виклики сучасності.

Вивчення дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи з методикою викладання професійних дисциплін» передбачає реалізацію компетентнісної парадигми, яка зорієнтована на підвищення психолого-педагогічної компетентності загалом, педагогічної майстерності й комунікації зокрема, ціннісно-сміслову й інтелектуальне осмислення власної позиції у професійному становленні майбутнього педагога.

Курс пов'язаний із такою навчальною дисципліною як «Асистентська практика», тому і є її теоретико-практичним підґрунтям.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни - ознайомити аспірантів із загальними засадами психології і педагогіки вищої школи, зі специфікою сучасного освітнього процесу; вивчити соціально-психологічні особливості сучасних студентів та специфіку педагогічної діяльності викладача вищої школи; виробити здатність практично реалізувати методи й освітні технології, різні форми організації навчання й виховання студентів; сформуванати навички відповідального та самокритичного виконання професійних обов'язків педагога; виробити здатність до вольової саморегуляції та постійного саморозвитку у професійній сфері.

Завдання навчальної дисципліни – розвинути та набути такі компетентності:

ЗК2. Здатність здійснювати пошук, аналіз та критичне осмислення інформації з різних джерел, продукувати нові ідеї.

ЗК3. Здатність подавати складну інформацію у доступній та зрозумілій формі усно та письмово (в тому числі іноземною мовою), використовуючи наукову стилістику та термінологію.

ЗК6. Уміння спілкуватися з широкою науковою спільнотою та громадськістю з актуальних питань міжнародних відносин та світової політики, проявляючи дипломатичність та повагу до опонента.

ФК1. Здатність використовувати знання про сучасні теоретичні напрями, концепції та методи досліджень в галузі міжнародних відносин, політології та соціальних наук.

ФК7. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері міжнародних відносин та світової політики.

ФК8. Здатність до організації та проведення навчальних занять з використанням теоретичних та методологічних напрацювань власного наукового дослідження.

III. Результати навчання

ПРН згідно з ОНП	Результати навчання за навчальною дисципліною
ПРН 2. Здійснювати пошук, аналіз та критичне осмислення інформації з різних джерел, продукувати нові ідеї.	Вміти шукати, аналізувати та оцінювати інформацію з різних джерел, уміти працювати індивідуально та в складі команди.
ПРН 9. Демонструвати лідерські якості, навички міжособистісної взаємодії, вміння працювати в команді дослідників, ефективно спілкуватися на професійному рівні українським та іноземними мовами, дотримуючись принципів наукової етики.	Вести діалог із науковцями та громадськістю в галузі наукової та/або професійної діяльності, уміти представляти та обговорювати отримані результати та здійснювати трансфер набутих знань.
ПРН 10. Застосовувати інформаційні технології, сучасні методи моделювання та прогнозування із використанням новітніх прикладних пакетів і програмних продуктів для наукового обґрунтування та підтвердження / спростування гіпотез.	Науково обґрунтовувати, підтверджувати чи спростовувати гіпотези, використовуючи знання з психології людської поведінки.
ПРН 12. Проектувати та забезпечувати освітній процес у закладах вищої освіти шляхом інтеграції теоретичних положень, методологічного інструментарію та практичних результатів власного наукового дослідження у зміст навчальних дисциплін і методику їх викладання.	Проектувати та проводити навчальні заняття у закладах вищої освіти, інтегруючи психолого-педагогічні підходи, інноваційні методики викладання та результати власного наукового дослідження.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№ з/п	Тема дисципліни
1.	Вища школа як психолого-педагогічна система

2.	Дидактика вищої школи. Організація та інформаційно-нормативне забезпечення освітнього процесу
3.	Психолого-педагогічні засади формування особистості студента як майбутнього фахівця
4.	Дидактичні прийоми викладання політичних наук у ЗВО
5.	Резилієнс в освіті
6.	Психологія саморегульованого навчання
7.	Оцінювання навчальних досягнень студентів

V. Порядок оцінювання результатів навчання

Результати навчання	Контрольні заходи	Вимоги до виду контролю	Оцінювання
ПРН 2, 9, 10, 12	<p>Активна участь у семінарах (дискусії, міні-презентації)</p> <p>Розробка конспекту заняття (лекція або семінар (на вибір) з використанням методів саморегульованого навчання та урахуванням резилієнс-підходу</p> <p>Розробка шкали оцінювання</p> <p>Підсумковий усний залік</p>	<p>Повне розкриття теми, відповідна структура презентацій, дотримання лаконізму й точності обраної теми, візуальна частина;</p> <p>Дотримання кодексу доброчесності, аналітика, індивідуальний підхід, самостійність</p>	<p>Активна участь у 5 семінарах (дискусії, міні-презентації) – 5х5=25 балів</p> <p>План-конспект лекційного заняття (на вибір) – 10 балів</p> <p>План-конспект семінарського заняття (на вибір) –10 балів</p> <p>Розробка шкали оцінювання –10 балів</p> <p>Залік – 45 балів</p> <p>Разом- 100 балів</p>

VI. Рекомендована література

Основна

1. Августюк М. Емоційний інтелект у дискурсі точності метакогнітивного моніторингу : Монографія / Марія Августюк. — Острог : Вид-во НаУОА, 2023. 374 с.
2. Августюк М. М. Формування навичок ефективного метакогнітивного моніторингу навчальної діяльності студентів. *Науковий вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова. Психологія*. 2018. №1(47). Том 23. С. 6–12.
3. Балашов Е. М. Метакогнітивний досвід як передумова розвитку саморегуляції навчальної діяльності студентів. *Психологія особистості*. 2019. №. 1(10). С. 177-185.

4. Балашов Е. Д. Метакогнітивні стратегії в мотивації навчання студентів. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, 2023. № 16. С. 13–21
5. Балашов Е.М. Метакогнітивний моніторинг саморегульованого навчання студентів: монографія. Острог: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2020. 496 с.
6. Brookfield, S. D. *The Skillful Teacher: On Technique, Trust, and Responsiveness in the Classroom*. 3rd ed. Jossey-Bass, 2015.
(https://static1.squarespace.com/static/5738a0ccd51cd47f81977fe8/t/5750ee6c044262124f3e31ce/1464921738561/The_Skillful_Teacher_Workshop_Packet.pdf)

Додаткова:

1. Балашов Е.М. Психологічні особливості метакогнітивного моніторингу в навчальній діяльності студентів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки*. 2019. №4. С.64–71.
2. Волошина-Нарожна В. О. До проблеми саморегульованого навчання в умовах невизначеності. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, 2023. № 16. С. 22–27.
3. Каламаж Р. В., Тимошук Є. А. Теоретико-методологічні аспекти дослідження резилієнсу освітніх організацій. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, 2024. № 17. С. 98–105.
4. Каламаж В. О., Тимошук Є. А., Краснопір А. Б., Дорошук Г. Р. Копінг-стратегії як механізм саморегуляції у навчальній діяльності студентів. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, 2023. № 16. С. 28–35.
5. Матласевич О. В. Психологія розвитку педагогічних здібностей у контексті культурно-історичної парадигми українських вищих навчальних закладів XVI – XVIII століття : монографія /Матласевич О. В. — Острог : Вид-во НаУОА, 2020. 576 с.
6. Освітні програми й робочі програми навчальних дисциплін (syllabus) / За редакцією Каламаж Р.В. Острог: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2018. 140 с.
7. Пасічник І. Д., Августюк М. М. Основні аспектні характеристики тренінгової програми «Підвищення точності метакогнітивного моніторингу навчальної діяльності у студентів засобами емоційного інтелекту». Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, червень 2022. № 15. С. 4–13
8. Пасічник І. Д., Карповець М. В. Парадигмальний аналіз розуміння: перформативний аспект. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, 2024. № 17. С. 4–13.
9. Психологія мислення : підручник. [І. Д. Пасічник, Р. В. Каламаж, О. В. Матласевич, У. І. Нікітчук та ін.] ; за ред. І. Д. Пасічника. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. 560 с.
10. Тимошук Є. А., Бруяка І. С., Любомирський В. О. Роль інтуїції в структурі саморегуляції в умовах невизначеності. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, червень 2022. № 15. С. 52–61
11. Andrade, H. & Heritage, M. (2018). *Using formative assessment to enhance learning, achievement and academic self-regulation*. New York: Routledge.
12. *Resilience in Education: Ukrainian – V4 Experience: tutorial* / edited by Denys Havryliuk, Eduard Balashov. Ostroh: Publishing House of the National University of Ostroh Academy, 2024. 192 p.
<https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/9210/1/TUTORIAL%20FINAL%20Resilience%20in%20Education.pdf>
13. Matlasevych, Oksana; Balashov, Eduard; Kotovska, Yuliia, 2023. This is an Open Access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0

International Licence (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>). East European Journal of Psycholinguistics, 10(2), 91–110. <https://doi.org/10.29038/eejpl.2022.9.2.mat>

14. The Pedagogy of Politics. UCL Political Science.
<https://www.youtube.com/watch?v=Tl3ulp3lQLo>

